

Literatura Catalana I

Objectius

L'objectiu d'aquesta assignatura és la formació de l'estudiant com a lector competent a través d'una educació literària bàsica que el capaciti per comprendre el sentit dels textos, per reconèixer la contribució de la literatura en els processos d'elaboració del coneixement i de l'experiència, i per interpretar i relacionar els signes que organitzen el món cultural. Així, es tracta d'exercitar l'alumne en la lectura literària, a través de l'anàlisi d'una varietat exemplar de textos que, d'una banda, permeten identificar algunes de les característiques que conformen els gèneres majors en un moment determinat de la seva evolució; i, paral·lelament, segueixen un itinerari organitzat, destinat a proporcionar el coneixement específic de la gènesi literària des d'un context significatiu.

El segment triat (1918-39), que exemplifica un període de consolidació de la cultura catalana caracteritzat per l'existència d'una llengua i una tradició literàries fixades i d'una xarxa operativa d'institucions, permet atendre, a través de les diverses propostes textuais, una varietat d'opcions estètiques i d'orientacions culturals. Aquesta varietat de models que operen sobre la literatura d'entreguerres manifesta el procés general de tensions que caracteritza la cultura contemporània, especialment al voltant del fenomen de la seva socialització.

Els diferents models que actuen sobre la societat catalana durant aquests anys responen a uns plantejaments i a unes estratègies globals de construcció cultural, i com a tals són tractats al programa de l'assignatura. La intenció és mostrar, amb els textos específics i d'altres de suport, la continuïtat d'aquests models pel que fa al segment triat, la seva coherència en els diferents gèneres literaris i els seus lligams amb el context europeu.

Programa

LA CONSTRUCCIO D'UNA LLENGUA LITERÀRIA.

a) La creació literària.

TEXTOS: Antologia de textos poètics (cinc peces) de:

Carles RIBA, Estances, Llibre primer (1919) i Llibre segon (1930).

GUERAU DE LIOST, Sàtires (1927).

Bartomeu ROSSELLO-PORCEL, Imitació del foc (1938).

Antologia de prosa narrativa i conte (cinc peces) de:

Josep CARNER, La creació d'Eva i altres contes (1922), Les bonhomies (1925).

Alexandre PLANA, A l'ombra de Santa Maria del Mar (1923).

Ernest MARTINEZ FERRANDO, Primavera inquieta (1927).

Carles SOLDEVILA, Civilitzats, tanmateix. Comedieta en un acte (1921).

b) El periodisme literari.

TEXT: Josep PLA, El quadern gris [fragment] (1918).

c) La traducció i la versió.

TEXTOS:

Edgar A. POE, Els assassinats del carrer Morgue, traducció de Carles RIBA (1918).

Lewis CARROL, Alícia en terra de Meravelles [fragment], traducció de Josep CARNER (1927).

Tria de Marià MANENT, L'aire daurat. Interpretacions de poesia xinesa (1928)

Fedor DOSTOIEVSKI, Crim i càstig [fragment], traducció d'Andreu NIN (1929).

Virgínia WOOLF, Mrs. Dalloway [fragment], traducció de C.A. JORDANA (1930).

PERVIVENCIA I REELABORACIO DE MODELS ANTERIORS.

a) La poesia.

TEXTOS: Tria de poemes de Josep Maria de SAGARRA, Cançons de rem i de vela (1923).

b) El conte i la novel·la.

TEXTOS: Tria de contes (dues peces) de:

Prudenci BERTRANA, Els herois (1920) i Víctor CATALÀ, Contrallums (1930).

Joan PUIG I FERRETER, Servitud (Memòries d'un periodista) (1926).

Miquel LLOR, Laura a la ciutat dels sants (1931).

c) La novel·la de gènere.

TEXT: Josep Maria FOLCH I TORRES, Per què fuges de mi? (1924).

d) El teatre.

TEXT: Josep Maria de SAGARRA, El cafè de la Marina (1933).

TRANSGRESSIO I EXPERIMENTACIO.

a) Les avantguardes.

TEXTOS: Antologia de textos (programàtics, poesia i prosa) de diferents autors (Josep Maria JUNOY, Joaquim FOLGUERA, Joan Salvat PAPERAS, J.V. FOIX, Salvador DALI, etc.).

b) Paròdia, humor i desmitificació.

TEXTOS: Contes, poesia i teatre,

C.A. JORDANA, Per què fuges de mi?, de Tot de contes (1929).

Joan OLIVER, Allò que tal vegada s'esdevingué (1936).

Pere CALDERS, El primer Arlequí, del recull del mateix nom (1936).

Pere QUART, Bestiari (1937).

LA RENOVACIO DE LES ESTRUCTURES NARRATIVES.

a) La novel·la psicològica.

TEXT: Mercè RODOREDÀ, Aloma (1938).

b) La creació del mite.

TEXT: Salvador ESPRIU, Teraseteta-que-baixava-les-escales, d'Ariadna al laberint grotesc (1935).

*Aquesta programació de lectures pot ser sotmesa a revisió en funció del ritme del curs; es mantindrà, però, el doble eix de varietat dels models i dels gèneres.

Bibliografia essencial

a) Repertoris bibliogràfics i altres instruments bàsics.

HAUF, A. i SULLÀ, E. (1977), Apèndice. Repertorio bibliográfico, dins TERRY, A. i RAFEL, J., Introducción a la lengua y literatura catalanas, Ariel.

MARCHESE, A. i FORRADELLAS, J. (1987), Diccionario de retórica, crítica i terminología literaria, Ariel.

MOLAS, J. i MASSOT i MUNTANER, J., dirs. (1979), Diccionari de la literatura catalana, Edicions 62.

OLIVA, S. (1986), Introducció a la mètrica, Edicions dels Quaderns Crema.

PLA, R. (1976), Bibliografia, dins J. FUSTER, Literatura catalana contemporània, Curial.

b) Estudis generals sobre el període.

b1) de conjunt:

RIQUER, M. de, COMAS, A., MOLAS, J., dirs. (1987), Història de la literatura catalana, vols. IX-X, Ariel. (Història externa, corrents estètics, gèneres i autors).

b2) dels gèneres:

Poesia

CASTELLET, J.M., i MOLAS, J. (1963), Pròleg a Poesia catalana del segle XX, Edicions 62.

Narrativa

CAMPILLO, M. (1983), Estudi introductori a El conte de 1911 a 1939, Edicions 62.

YATES, A. (1975), Una generació sense novel.la?, Edicions 62.

Teatre

FABREGAS, X. (1972) Aproximació a la història del teatre català modern, Curial.